

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ «ФЕЙСБУК» ТА «ІНСТАГРАМ» У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Бажан Є.А., Бажан Т.О.

Фаховий медико-фармацевтичний коледж Полтавського державного медичного університету

У статті розкриваються основні аспекти використання соціальних мереж «Фейсбук» та «Інстаграм» у освітньому процесі. Аналізуються переваги й недоліки їх застосування в роботі педагога.

Ключові слова: соціальна мережа, мобільне навчання, фейсбук, інстаграм, метод навчання.

The article tells how to use social networks such as Facebook and Instagram in the educational process. The advantages and disadvantages of their implementation in the work of a teacher are analyzed.

Key words: social network, mobile learning, Facebook, Instagram, teaching method.

В епоху XXI століття суспільство масово диджиталізується. Цього явища ніяк не уникнути і в освітньому процесі. Не можна сказати, що епоха «крейди й дошки» вже минула, але сучасні виклики вимагають від викладача знати сучасні тенденції та тренди у сфері диджитал і використовувати їх для своїх потреб.

Для підвищення мотивації здобувачів освіти у навчанні варто впроваджувати сучасні методи спілкування викладача зі студентами. Передача інформації через соціальні мережі набагато швидша й доступніша. Допис, який створив і опублікував викладач у соціальних мережах, є вже опрацьованим матеріалом, де зібрані основні факти, які має вивчити студент. Це стає важливим фактором у навчанні, оскільки інколи здобувачам освіти буває важко виокремити головне з великого потоку інформації.

Варто звернути увагу на психологічну сторону актуальності використання соціальних мереж у навчальному процесі, адже популярні інстаграм і фейсбук привабливіші для студентів, ніж звичні підручники й посібники.

Електронні соціальні мережі – це не лише розважальний засіб комунікації між людьми, а й потужна складова інформаційно-освітнього середовища, яка має потужний освітній потенціал.

Цікавим явищем є те, що з початком поширення мобільних пристроїв викладачі й працівники освіти були незадоволені використанням телефонів, але з розвитком навчальних сайтів і додатків ситуація змінилася. Тепер викладачі самі заохочують студентів використовувати різні електронні девайси для підготовки до занять. Формується так зване мобільне навчання, також відоме як М-навчання (M-learning). Це є новим способом доступу до навчального контенту за допомогою мобільних гаджетів. Навчатися можна будь-де і будь-коли, якщо у вас є сучасний мобільний пристрій, підключений до інтернету. Мобільне навчання передбачає використання смартфонів як освітній засіб [4].

Повністю замінити традиційне навчання мобільним неможливо, але доцільно використовувати соціальні мережі для певних видів роботи:

А. Яцишин пропонує використовувати соціальну мережу «Фейсбук» для:

- групового навчання (для роботи в навчальних міні-групах);
- персонального навчання (для самоосвіти);
- випадкового навчання (можливість пізнавати щось нове несвідомо);
- використання з метою інформування щодо функціонування навчального закладу й заходів, пов'язаних із цим.

Вона також зазначає, що соціальні мережі доцільно використовувати для проведення позакласної роботи і для спілкування між учасниками олімпіад, змагань, семінарів, таборів, гуртків, що дозволяє не тільки створити позитивний емоційний клімат заходів, а й підвищити їхню якість проведення [1].

За даними статистики, чисельність користувачів мережі «Фейсбук» <http://timso.koippo.kr.ua/skripka/goto/https://www.facebook.com/> стрімко зростає, а закордонний досвід використання педагогами соціальних мереж указує на ефективність використання цієї мережі, що пов'язане з низкою її переваг:

- збереження постів без натискання кнопки «Подобається»;
- підписка на оновлення користувача без додавання в друзі (кнопка «Стежити»);
- вибір налаштувань конфіденційності для кожної публікації («Публічно», «Друзі», «Тільки я»);
- можливість включення повідомлень до публікацій і відстеження нових коментарів;
- наявність системи рекомендацій: якщо ви натискаєте «Подобається» на сторінках із певної тематики, фейсбук рекомендує вам багато схожих і цікавих матеріалів, і ці сторінки є релевантними;
- можливість налаштування стрічки новин, завдяки чому на першому плані саме те, що важливе для вас і вам подобається;
- надсилання файлів іншим користувачам;
- авторизація на англомовних (і не тільки!) сайтах без реєстрації і з використанням акаунту фейсбука та багато інших.

Для сучасного педагога корисними в цій соціальній мережі можуть стати такі функції як створення реклами, сторінок, груп і подій; обговорення публікацій, фото чи відео; організація опитувань і голосувань; спілкування в режимі реального часу; додавання екілокх контактів до чату; організація відеозв'язку; можливість групової діяльності тощо [2].

Окрім соціальної мережі «Фейсбук», не варто оминати в педагогічній діяльності популярнішу серед молоді мережу «Інстаграм». На жаль, вона створена більше для наповнення візуальною інформацією, тож умістити в пост багато текстового матеріалу не вийде. Але є і свої переваги в цій соціальній мережі.

Наприклад, інстаграм-сторіз можна використовувати в проектному навчанні й за їх допомогою розповідати про етапи реалізації певного довгострокового проекту студентом, підігріваючи інтерес до нього впродовж усього часу реалізації, популяризуючи його серед молоді. Такий метод допоможе здобувачу працювати систематично й до-

тримуватися строків виконання етапів проєкту.

Для тих, хто любить додавати велику кількість публікацій, але при цьому не хоче перевантажувати стрічку інстаграма, у 2016 році розробники зробили оновлення – «Інстаграм-сторіз» (Instagram Stories) – функцію, яка дозволяє користувачам робити фотографії, додавати на них ефекти й шари та додавати їх до своєї історії і інстаграмі. Зображення, завантажені в історію користувача, зникають через 24 години. У листопаді 2016 інстаграм додав функціонал-відео в реальному часі до інстаграм-сторіз, дозволяючи користувачам транслюватись у прямому ефірі, який на даний момент можна зберігати в IGTV із публікацією ефіру в стрічці або ні, а також зберігати відео ефіру в пам'яті телефона. Нині інстаграм-сторіз стали навіть популярнішими за стрічку, в яких досить швидко можна переглянути актуальну на даний момент інформацію. Крім того, інстаграм-сторіз мають розширені налаштування: можна проводити опитування з двома й чотирма варіантами відповідей, можна робити інтерактив, залишаючи віконце з побажаннями/запитаннями до власника інстаграм-акаунта. Ще одна зі зручних функцій, пов'язаних зі сторіз, - це створення актуальних (вічних) сторіз, які залишаються доступними підписникам сторінки на весь час, поки власник сторінки не видалить їх. Актуальні сторіз дозволяють компонувати сторіз за темами, що зручно для подальшого перегляду. Функціонал сторіз у інстаграм – зручний, інтерактивний, кольоровий, привабливий, актуальний. З появою додаткових функцій мережа «Інстаграм» набувала все більшої популярності, і у відповідь на запит користувачів розробники покращували інтерфейс мережі, додаючи нові функції. Так, у червні 2018 року інстаграм запуснув IGTV – це вертикальний додаток для відео. IGTV дозволяє завантажувати файли тривалістю до 10 хвилин із розміром файлу до 650 МБ, а перевіреним і популярним користувачам дозволяється завантажувати відео тривалістю до 60 хвилин із розміром файлу до 5,4 ГБ. Додаток автоматично починає відтворювати відео, як тільки його запускають [3].

Дуже зручна функція для освітнього акаунту в інстаграмі, коли необхідність щось пояснити не лише в пості, а наочно з використанням інтерактивних таблиць, слайдів, макетів і пояснених словами. Крім того, натеper при завантаженні відео в IGTV у налаштуваннях можна відмітити «зробити субтитри» і відео буде з субтитрами (зручно для тих, хто любить прочитати інформацію самостійно або якщо не має можливості ввімкнути звук і прослухати інформацію з відео).

Прямі ефіри, відеодемонстрації забезпечують живе спілкування зі студентами, особливо під час дистанційного навчання. Неформальна обстановка підвищує довіру студентів до викладача, показує його не лише як серйозну офіційну особу, а дисципліну – не нудною і складною роботою. Такий вид спілкування сприяє створенню гарних стосунків зі студентами та підвищенню їхньої зацікавленості навчальною дисципліною.

Звісно, окрім позитивних моментів, ми маємо бути готовими й до певних недоліків у використанні соціальних мереж:

- 1) розпорошеність уваги на інші подразники (повідомлення від інших людей, сповіщення);
- 2) поверхневе сприйняття інформації ускладнює засвоєння навчального матеріалу;
- 3) якість інтернет-з'єднання;
- 4) матеріально-технічне оснащення. Необхідно враховувати різні матеріальні можливості здобувачів освіти;
- 5) надлишок навчального матеріалу викликає розумове перевантаження і знижує рівень засвоєння інформації;
- 6) надто часте перебування в соціальних мережах може призвести до звикання й залежності. Тоді людина не хоче виходити в реальний світ і веде відлюдькуватий спосіб життя. Варто додати що «зависання» в соціальних мережах відволікає від реального життя. Тому потрібно вчитися організовувати свій час і нормувати використання соціальних мереж.

Отже, у кожній соцмережі є своя аудиторія, й одну й ту саму інформацію таким чином можна подати по-різному. Варто виокремити цільові групи для кожної з них і адаптувати матеріал відповідно до їхніх особливостей.

Головне завданням викладача – підтримувати баланс між традиційним навчанням і застосуванням інтернет-технологій, щоб навчання не перетворилося на гру. Необхідно зберегти відповідальне ставлення до навчання. Хоча соціальні мережі й асоціюються з легковажністю і недисциплінованістю, але за умови «збалансованого» підходу до роботи зі студентами ми можемо отримати високий результат. Соціальні мережі й інтернет можуть не тільки заважати, а й допомагати в роботі педагога. Освіта, як і всі інші сфери життя, має відповідати викликам сьогодення й використовувати всі доступні засоби для навчання, особливо популярні серед молоді соціальних мережі.

Список використаної літератури

1. Яцишин А. В. Застосування віртуальних соціальних мереж для потреб загальної середньої освіти. Інформаційні технології в освіті. 2014, №19. С. 119-126.
2. Ідеї використання мережі Facebook для навчання - TeachHub. *TeachHub*. URL: <https://teach-hub.com/ideji-vykorystannya-merezhi-facebook-dlya-navchannya/> (дата звернення: 8.11.2021)
3. Учасники проєктів Вікімедіа. Instagram – Вікіпедія. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Instagram> (дата звернення: 7.11.2021)
4. What is Mobile Learning (M-Learning)? | Easy LMS. *Online LMS: award winning platform 2021 | Easy LMS*. URL: <https://www.easy-lms.com/knowledge-center/lms-knowledge-center/mobile-learning/item10388> (date of access: 8.11.2021)